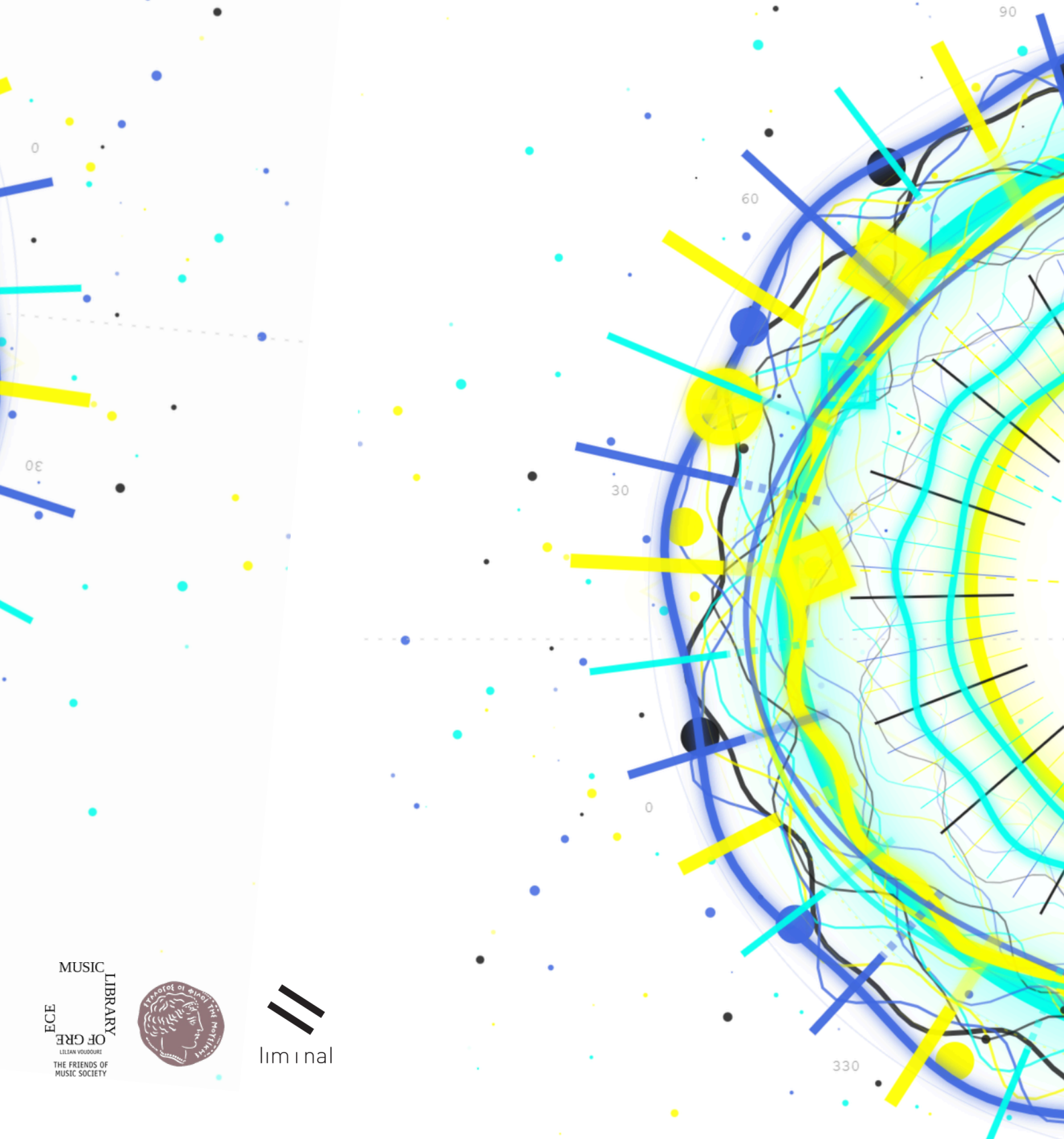
Συνηχήσεις

Καλές πρακτικές και εργαλειοθήκη για μία συμπεριληπτική προσέγγιση κοινοτήτων

MUSIC LIBRARY OF GREECE LILIAN VOUDOURI
THE FRIENDS OF MUSIC SOCIETY

liminal

Συνηχήσεις: Καλές πρακτικές και εργαλειοθήκη για μία συμπεριληπτική προσέγγιση κοινοτήτων

Συγγραφή & Επιμέλεια: *Ζωή Αγγελοπούλου, Ανδρέας Πλεμμένος*
Γραφιστικός Σχεδιασμός & Σελιδοποίηση: *Ανδρέας Πλεμμένος*
Συντονισμός Έργου: *Ζωή Αγγελοπούλου- Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη»*
Έρευνα & Συν-σχεδιασμός: *Ζωή Αγγελοπούλου- Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη», Ανδρέας Πλεμμένος- liminal*
Συνεργαζόμενοι Φορείς: *Σύλλογος Οι Φίλοι της Μουσικής, Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη», liminal, European Culture Foundation*

Ευχαριστίες:
Ευχαριστούμε θερμά την Κοινότητα των Κωφών και Βαρήκοων, τους επαγγελματίες της μουσικής και τους διερμηνείς Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας για τη συμμετοχή και την πολύτιμη συμβολή τους. Η συνεργασία, οι γνώσεις και οι εμπειρίες τους συνέβαλαν ουσιαστικά στη διαμόρφωση και την υλοποίηση του έργου.

CC BY NC

Έλλαδα, Αθήνα 2026

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- **04: Εισαγωγή**
- **05: Πλαίσιο & Φορείς**
- **07: Καλές πρακτικές**

08: Προετοιμασία για μια συμπεριληπτική προσέγγιση
12: Επικοινωνία, σύνδεση, συνεργασία
16: Καλλιέργεια σχέσεων εμπιστοσύνη
19: Αξιολόγηση και διαχείριση προκλήσεων

- **22: Σχετικά με την Κοινότητα των Κωφών**
- **23: Γλωσσάρι Όρων**

Εισαγωγή

Ο οδηγός αυτός δημιουργήθηκε με σκοπό να υποστηρίξει τους οργανισμούς που επιθυμούν να προσεγγίσουν νέες κοινότητες στους χώρους και τις δράσεις τους, αλλά και να ενθαρρύνει τη δημιουργία ουσιαστικών σχέσεων συνεργασίας και συμμετοχής σε ένα συμπεριληπτικό περιβάλλον. Απευθύνεται σε οργανισμούς που επιθυμούν να διευρύνουν το κοινό τους, να δημιουργήσουν πιο ανοιχτούς και συμπεριληπτικούς χώρους και να αναπτύξουν σχέσεις με κοινότητες που μέχρι σήμερα μπορεί να μην είχαν πρόσβαση ή σύνδεση με τις δράσεις τους.

Ο οδηγός πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος **The Europe Challenge** του **European Cultural Foundation**, στο οποίο η **Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής** και ο πολιτιστικός μη-κερδοσκοπικός οργανισμός **liminal** συνεργάστηκαν για την υλοποίηση του έργου **Resonance: Music appreciation for the D/deaf and hard of hearing** (ΣΥΝ-Ήχηση: Γνωριμία με τη μουσική για Κ/κωφά και βαρήκοα άτομα).

Η εμπειρία του **Resonance** ανέδειξε ότι η προσέγγιση μιας νέας κοινότητας δεν αποτελεί απλώς μια διαδικασία προσέλκυσης νέου κοινού. Απαιτεί χρόνο, διάθεση για συνεχή αναθεώρηση και μάθηση, προσαρμογή, συνέπεια και, πάνω απ' όλα, ουσιαστική συμμετοχή των ίδιων των μελών της κοινότητας.

Οι καλές πρακτικές που παρουσιάζονται δεν αποτελούν ένα αυστηρό ή ενιαίο μοντέλο που μπορεί να εφαρμοστεί με τον ίδιο τρόπο σε κάθε περίπτωση. Η προσέγγιση της κάθε κοινότητας χρειάζεται να ξεκινά από την προθυμία του οργανισμού να μάθει, να αναγνωρίσει τη ποικιλομορφία των εμπειριών και να προσαρμόσει ανάλογα τον σχεδιασμό και τις πρακτικές του.

Στόχος δεν είναι μόνο να ενθαρρυνθούν περισσότερα άτομα να περάσουν την πόρτα ενός οργανισμού, αλλά να δημιουργηθούν οι συνθήκες ώστε να αισθανθούν ότι ο χώρος αυτός τους αφορά, τους υπολογίζει και τους υποδέχεται ως ισότιμους συνομιλητές και συνεργάτες.

Πλαίσιο & Φορείς

ΜΟΥΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΛΙΛΙΑΝ ΒΟΥΔΟΥΡΗ
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Ηλεκτρονική Διεύθυνση:
library@megaron.gr
Ιστοσελίδα:
mmb.org.gr

Η Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής αποτελεί τη μεγαλύτερη μουσική βιβλιοθήκη στην Ελλάδα και έναν από τους σημαντικότερους πολιτιστικούς φορείς της χώρας με επίκεντρο τη μουσική εκπαίδευση, την έρευνα και την ανάδειξη της ελληνικής μουσικής δημιουργίας.

Εδώ και δύο δεκαετίες, διαθέτει στο κοινό της μοναδικές συλλογές οι οποίες καλύπτουν τόσο την ελληνική όσο και τη διεθνή μουσική δημιουργία. Οι αναλογικές συλλογές τις περιλαμβάνουν κοντά στους 180.000 τίτλους ενώ παράλληλα διαθέτει ένα από τα μεγαλύτερα Ψηφιακά Αποθετήρια Συνθετών με πάνω από 600.000 τεκμήρια από αρχεία Ελλήνων συνθετών, όπως του Μίκη Θεοδωράκη, του Θεόδωρου Αντωνίου, του Νίκου Σκαλκώτα του Αιμίλιου Ριάδη και πολλών άλλων.

Η Μουσική Βιβλιοθήκη εστιάζει στο τρίπτυχο Διαφύλαξη – Έρευνα – Διάχυση: καταγράφει και διαφυλάσσει το πολιτιστικό υλικό με βάση σύγχρονα πρότυπα, το αξιοποιεί μέσω νέων τεχνολογιών ανοίγοντας νέες βάσεις για έρευνα και καινοτομία, και το διαχέει πίσω στην κοινότητα μέσα από νέες, συν-δημιουργημένες μορφές.

liminal

Ηλεκτρονική Διεύθυνση:
info@liminal.eu
Ιστοσελίδα:
liminal.eu

Η liminal είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός με στόχο την ισότιμη συμμετοχή στον πολιτισμό. Από το 2016, συμβάλλει στη μετάβαση σε ένα πολιτιστικό πεδίο που αγκαλιάζει την ανθρώπινη ποικιλομορφία σε όλο της το εύρος, λειτουργώντας ως πλατφόρμα διαλόγου και δημιουργικών ζυμώσεων.

Η δράση της στηρίζεται σε τέσσερις πυλώνες: Εκπαίδευση, Υπηρεσίες Προσβασιμότητας, Παραγωγές και Έρευνα. Η liminal σχεδιάζει και υλοποιεί προσβάσιμα και συμπεριληπτικά καλλιτεχνικά έργα και εκδηλώσεις, εκπαιδεύει επαγγελματίες του πολιτισμού και καλλιτέχνες σε ζητήματα προσβασιμότητας και συμπερίληψης, και αναπτύσσει καινοτόμες λύσεις που συνδέουν την προσβασιμότητα με την καλλιτεχνική δημιουργία.

Έχοντας συνεργαστεί με τους σημαντικότερους πολιτιστικούς φορείς της χώρας αλλά και με ανεξάρτητες καλλιτεχνικές ομάδες, η liminal αποτελεί σημείο αναφοράς για την προσβασιμότητα και τη συμπερίληψη στην Ελλάδα, διατηρώντας παράλληλα στενή σύνδεση με τη διεθνή κοινότητα μέσα από το δίκτυο συνεργατών της.

Η **Ζωή Αγγελοπούλου** εργάζεται ως Ψηφιακή Βιβλιοθηκονόμος στη **Μουσική Βιβλιοθήκη «Λίλιαν Βουδούρη» του Συλλόγου Οι Φίλοι της Μουσικής**, με αντικείμενο τη διαχείριση ψηφιακών πηγών και αποθετηρίων, τα ερευνητικά έργα και τις συμπεριληπτικές μουσικές πρακτικές. Με σπουδές στην Επιστήμη της Πληροφόρησης αλλά και τη μουσική, συνδυάζει την τεχνολογία με τη μουσική δημιουργία. Διερευνά την δημιουργική αξιοποίηση της τεχνολογίας, την καινοτομία και την ανάπτυξη νέων τρόπων αλληλεπίδρασης με τη μουσική.

Ο υπεύθυνος της Κοινότητας του Europe Challenge, **Ανδρέας Πλεμμένος**, εργαζεται στη **liminal** ως Υπεύθυνος Διασύνδεσης, αναλαμβάνοντας την παραγωγή και τον ποιοτικό έλεγχο Υπηρεσιών Προσβασιμότητας για Κωφά και Βαρήκοα άτομα, καθώς και την υποστήριξη επαγγελματιών και φορέων σε ζητήματα προσβασιμότητας και συμπερίληψης. Είναι θεατρολόγος, καλλιτέχνης, συγγραφέας και Σύμβουλος/Εκπαιδευτής Προσβασιμότητας και Συμπερίληψης. Έχει πραγματοποιήσει μεταπτυχιακές σπουδές στη Μη-Τυπική Αγωγή και στις Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας.

European Cultural Foundation

The Europe Challenge

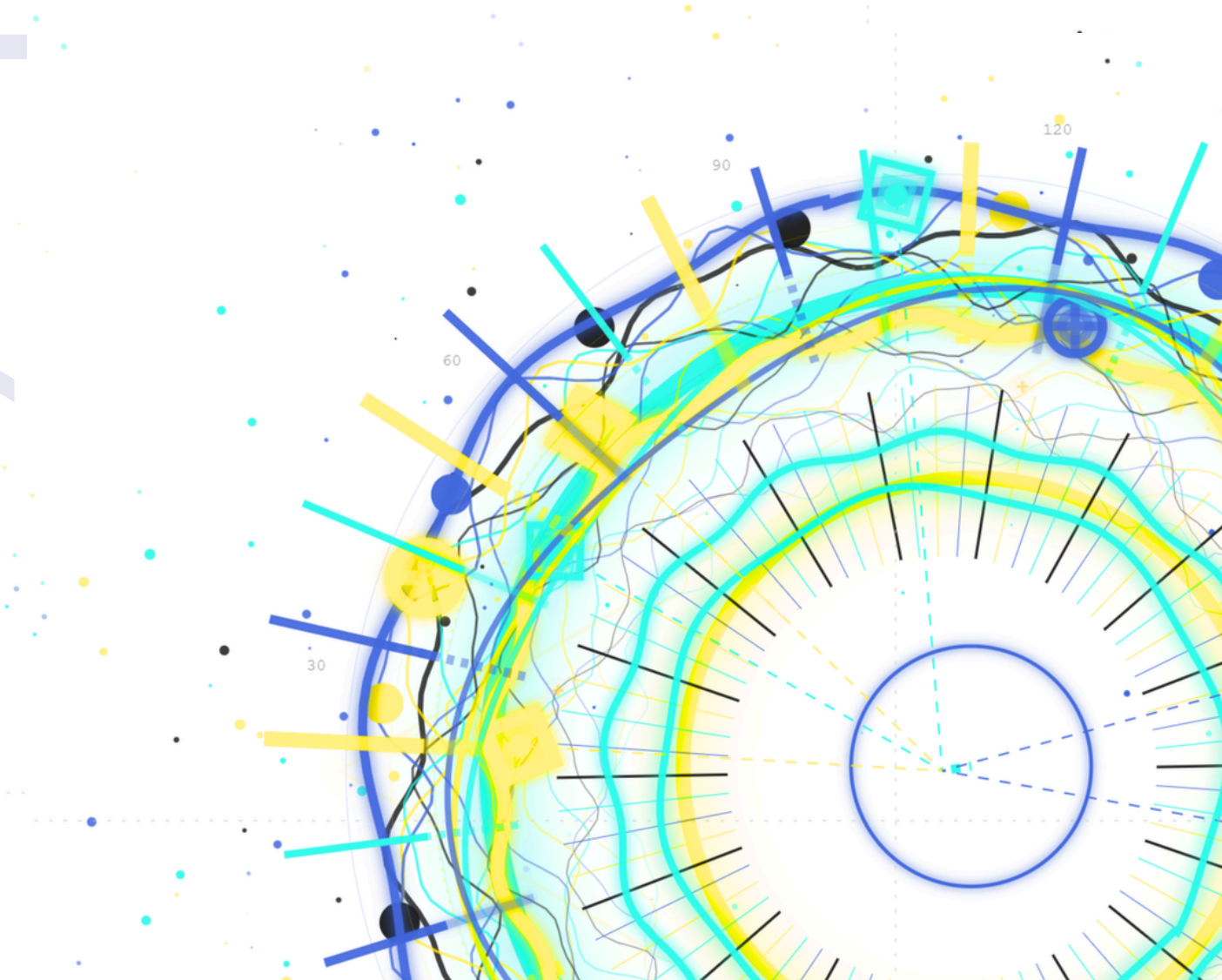
Το **Europe Challenge** είναι ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα του **European Cultural Foundation** (ECF) που συνδέει βιβλιοθήκες και κοινότητες σε όλη την Ευρώπη. Στόχος του είναι να υποστηρίξει τις βιβλιοθήκες και τις κοινότητες ώστε να αναγνωρίσουν και να αντιμετωπίσουν τις σύγχρονες κοινωνικές, ψηφιακές και περιβαλλοντικές προκλήσεις αναπτύσσοντας δημιουργικές, συμμετοχικές και πρακτικές λύσεις.

Το πρόγραμμα βασίζεται στη συνεργασία βιβλιοθήκης και κοινότητας, ενθαρρύνοντας τους συμμετέχοντες να σχεδιάζουν από κοινού και να υλοποιούν δράσεις που ανταποκρίνονται στις πραγματικές ανάγκες του κοινού τους. Παράλληλα, δημιουργεί ένα ευρωπαϊκό δίκτυο ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών, μέσα από εργαστήρια, mentoring, συναντήσεις, peer-to-peer ανταλλαγές και ευκαιρίες δικτύωσης.

Καλές πρακτικές

Οι καλές πρακτικές παρουσιάζονται σε τέσσερις ενότητες:

08: Προετοιμασία για μια συμπεριληπτική προσέγγιση
12: Επικοινωνία, σύνδεση, συνεργασία
16: Καλλιέργεια σχέσεων εμπιστοσύνης
19: Αξιολόγηση και διαχείριση προκλήσεων

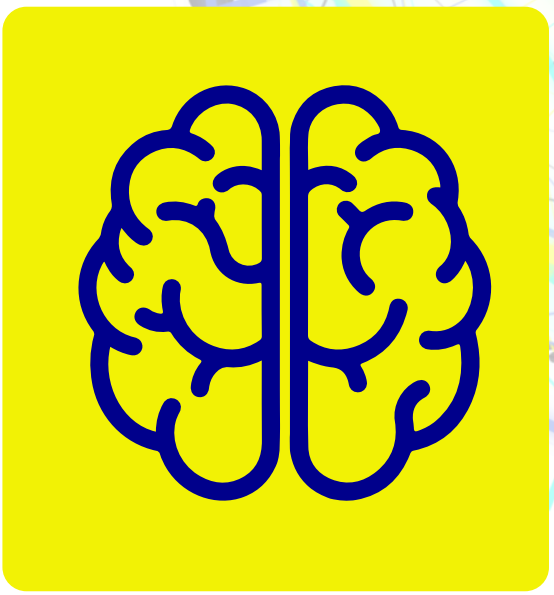

Προετοιμασία για μια συμπεριληπτική προσέγγιση

Υιοθετήστε ανοιχτή στάση:

Η προσέγγιση μιας νέας κοινότητας σημαίνει πως θα έρθετε σε επαφή με άγνωστα μέχρι τώρα για εσάς στοιχεία. Αυτά μπορεί να συμπεριλαμβάνουν την κουλτούρα, τον τρόπο ζωής και επικοινωνίας των μελών της κοινότητας, τα βιώματα και τις εμπειρίες τους στα οποία δεν είχατε μέχρι τώρα πρόσβαση. Είναι σημαντικό να διατηρήσετε ανοιχτή στάση ερχόμενοι αντιμέτωποι με αυτά καθώς είναι πολύ πιθανό να διαφέρουν - ενίοτε ριζικά - με την εικόνα που είχατε για την κοινότητα ή με στερεοτυπικές ιδιότητες και συμπεριφορές που της έχουν αποδοθεί. Η διάθεση να αποδέχεστε αυτά τα νέα στοιχεία και να αναθεωρείτε τις αρχικές σας αντιλήψεις θα σας επιτρέψει να δημιουργήσετε μία ουσιαστική σχέση με την κοινότητα, να μάθετε από αυτή και να καλλιεργήσετε μια ισότιμη και μακροχρόνια συνεργασία.

Tip: Δοκιμάστε να αναδιατυπώσετε τις καθιερωμένες πεποιθήσεις που ακούτε για την κοινότητα. Πχ. «Αυτή η κοινότητα δεν είναι ανοιχτή στη συνεργασία» θα μπορούσε να αναδιατυπωθεί: «Ποιες συνθήκες χρειάζεται αυτή η κοινότητα για να νιώσει άνετα να συνεργαστεί;»

Προτεινόμενο εργαλείο:
Ασκήσεις αναστοχασμού και ανάλυσης στερεοτύπων. Δοκιμάστε να απαντήσετε ερωτήσεις πάνω στα στερεότυπα που γνωρίζετε σε σχέση με την κοινότητα που θέλετε να προσεγγίσετε όπως:

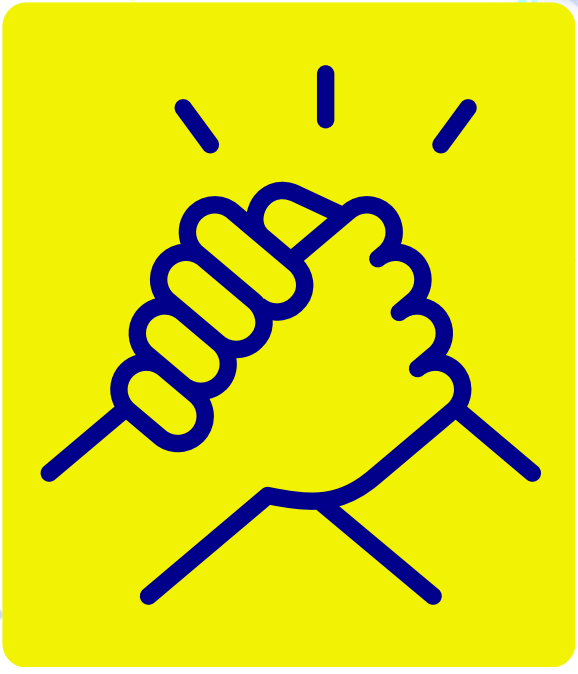
- Οι γνώσεις μου πάνω στο θέμα είναι από αξιόπιστες πηγές ή από προσωπική εμπειρία;
- Έχω επαρκή στοιχεία για αυτό το θέμα από την πλευρά της κοινότητας;
- Υπάρχουν πηγές και πληροφορίες που μπορεί να αγνοώ;
- Ποιες φωνές απουσιάζουν;
- Τι θα μπορούσα να ρωτήσω τα μέλη της κοινότητας πάνω σε αυτό;

Προετοιμασία για μια συμπεριληπτική προσέγγιση

Κερδίστε την υποστήριξη:

Η υποστήριξη της διοίκησης του οργανισμού σας θα παίξει καθοριστικό ρόλο σε κάθε είδους δράση που θα επιχειρήσετε. Πέρα από το κομμάτι των οικονομικών πόρων ενός έργου, η υποστήριξη της διοίκησης θα επηρεάσει πρακτικές πτυχές του όπως η διάθεση χώρων και προσωπικού, η προώθηση, η επίλυση προβλημάτων και η άρση εμποδίων. Ακόμα, θα επηρεάσει θετικά το ηθικό και την ενέργεια του προσωπικού, ενισχύοντας τη δέσμευσή του στους στόχους και δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για μεγαλύτερη συμμετοχή και ενεργό εμπλοκή στην υλοποίηση του έργου. Τέλος, η υποστήριξη της διοίκησης ενισχύει το κύρος του έργου και της υπεύθυνης ομάδας διευκολύνοντας έτσι την διάχυση εκτός του οργανισμού και δίνοντας μια γερή βάση για τη δημιουργία νέων σχέσεων και συνεργασιών.

Tip: Δείξτε την αξία του έργου σας συνδέοντας τους στόχους του με τους στόχους του οργανισμού σας και προβλέποντας τα πιθανά εμπόδια, δίνοντας ταυτόχρονα προτεινόμενες λύσεις.

Προτεινόμενο εργαλείο:
Σύντομη και συνεκτική παρουσίαση (pitching). Δημιουργήστε μία σύντομη παρουσίαση σε μορφή “pitching” που θα περιέχει τα πιο σημαντικά σημεία του έργου. Στοχεύστε στο να κερδίσετε την προσοχή του κοινού σας από την πρώτη στιγμή και να απαντήσετε με σαφήνεια τα ερωτήματα του «τι θα κάνετε», «γιατί θα το κάνετε», «πώς θα το κάνετε» και «τι θα χρειαστείτε». Με όσο μεγαλύτερη σαφήνεια παρουσιαστούν αυτά τα ερωτήματα τόσο πιθανότερο είναι να κερδίσετε την υποστήριξη του οργανισμού σας.

Προετοιμασία για μια συμπεριληπτική προσέγγιση

Ενημερώστε το προσωπικό:

Το προσωπικό του οργανισμού σας θα πρέπει να είναι ενήμερο στο σύνολό του για οποιαδήποτε δράση προσέγγισης μιας νέας κοινότητας καθώς θα χρειαστεί να έρθει σε επαφή με μέλη της κοινότητας αυτής. Έτσι θα πρέπει να έχει γίνει μία ενημέρωση ή/και εκπαίδευση του προσωπικού σε θέματα που αφορούν την κοινότητα. Αυτό θα πρέπει να γίνει με τρόπο που θα επιτρέπει την ανταλλαγή απόψεων και την δημιουργία νοημάτων από τους ίδιους και όχι μία απλή παρουσίαση στοιχείων και πληροφοριών. Με την προετοιμασία αυτή, το προσωπικό θα νιώθει έτοιμο να υποδεχτεί τα άτομα της κοινότητας στο χώρο. Επιπλέον, περνώντας το μήνυμά σας και τη σημασία του στο προσωπικό, αυτό θα αποτελέσει ένα μεγάλο σύμμαχο, υποστηρίζοντας τις δράσεις σας με προθυμία και δημιουργώντας ένα φιλόξενο χώρο αποδοχής.

Tip: Ενθαρρύνετε το προσωπικό να εκφράσει απορίες και να αναγνωρίσει πιθανές προκαταλήψεις αξιοποιόντας οποιαδήποτε υπάρχουσα στάση σαν αφετηρία για συζήτηση.

Προτεινόμενο εργαλείο:
Σεμινάρια εκπαίδευσης προσωπικού. Οργανώστε σεμινάρια πάνω σε θέματα που αφορούν την κοινότητα, τις ανάγκες και τις εμπειρίες των μελών της, με την υποστήριξη εξειδικευμένων επαγγελματιών και εκπροσώπων της ίδιας της κοινότητας. Εάν είναι δυνατόν, αξιοποιήστε βιωματικές δραστηριότητες, μελέτες περίπτωσης και ομαδικές συζητήσεις, ώστε το προσωπικό να έχει την ευκαιρία να εκφράσει απορίες, να ανταλλάξει απόψεις και να προετοιμαστεί για την ουσιαστική και ισότιμη επικοινωνία με τα μέλη της κοινότητας.

Προετοιμασία για μια συμπεριληπτική προσέγγιση

Εμπλουτίστε τις πηγές σας:

Δημιουργήστε μία συλλογή με ποικίλες πηγές που αφορούν την κοινότητα την οποία θέλετε να προσεγγίσετε και κάντε τες διαθέσιμες στην κοινότητα. Προσπαθήστε να συμπεριλάβετε όσο το δυνατόν περισσότερες μορφές πηγών. Αυτό μπορεί να λειτουργήσει σαν εκπαιδευτική πηγή για εσάς και τον οργανισμό σας ενώ ταυτόχρονα δημιουργεί μία αίσθηση οικειότητας στα μέλη της κοινότητας που θα έρθουν στο χώρο και θα βρουν εκεί στοιχεία που αντανακλούν την κουλτούρα, τις εμπειρίες ή τα ενδιαφέροντα τους, ενισχύοντας έτσι την αίσθηση πως μπορούν να ανήκουν σε αυτό το χώρο.

Tip: Εμπλουτίστε τις πηγές σας αναζητώντας φωνές που δεν είχαν την ευκαιρία να ακουστούν λόγω των εμποδίων που έθετε η κοινωνία παλαιότερα ή ακόμα και σήμερα.

Προτεινόμενο εργαλείο:

Θεματικές βιβλιογραφίες. Αναζητήστε βιβλιογραφίες, καταλόγους πηγών, εκπαιδευτικούς οδηγούς και προτεινόμενα έργα που υπάρχουν διαθέσιμα από άλλους οργανισμούς. Επικοινωνήστε με βιβλιοθήκες, αρχεία, ερευνητικά κέντρα, μουσεία και φορείς που δραστηριοποιούνται σε συναφή πεδία ή συνεργάζονται με την κοινότητα που θέλετε να προσεγγίσετε. Εξετάστε αν οι πηγές καλύπτουν διαφορετικές εμπειρίες και οπτικές, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή σε υλικό που έχει παραχθεί από τα ίδια τα μέλη της κοινότητας. Επιλέξτε από τις θεματικές βιβλιογραφίες τις πηγές που ανταποκρίνονται καλύτερα στους στόχους του έργου σας και στα ενδιαφέροντα της κοινότητας που θέλετε να προσεγγίσετε.

Επικοινωνία, σύνδεση, συνεργασία

Συμπεριλάβετε την κοινότητα:

Tip: Ενθαρρύνετε την κοινότητα παρέχοντάς της χώρο και χρόνο ώστε να εκφράσει την άποψη και τη φωνή της, χωρίς να ασκείτε πίεση.

Ίσως ο πιο σημαντικός παράγοντας που αφορά τις δράσεις για την προσέγγιση μιας κοινότητας, είναι η συμμετοχή της ίδιας της κοινότητας! Τα μέλη μιας κοινότητας διαθέτουν πολύτιμη γνώση και εμπειρία για τη δημιουργία δράσεων, παρ' όλα αυτά είναι πολύ σύνηθες να μην προβλέπεται η συμμετοχή τους με αποτέλεσμα οι δράσεις να μην έχουν ανταπόκριση. Συνεπώς, σε κάθε βήμα των δράσεων, από το σχεδιασμό μέχρι και την υλοποίηση, είναι απαραίτητο να συμμετέχουν μέλη της κοινότητας τα οποία προσφέρουν ανεκτίμητες πληροφορίες και εμπειρία. Χρειάζεται μεγάλη προσοχή στη διαχείριση μιας τέτοιου είδους συνεργασίας καθώς πρέπει διατηρείται μία ισορροπία ανάμεσα στους στόχους του οργανισμού και τη συνεισφορά της κοινότητας.

Προτεινόμενο εργαλείο:

Ανοιχτές συζητήσεις και κουτί ιδεών. Προσκαλέστε μέλη της κοινότητας ή άλλες ομάδες που πιστεύετε πως μπορεί να έχουν χρήσιμες γνώσεις, εμπειρίες και οπτικές για την κοινότητα, σε ομαδικές ανοιχτές συζητήσεις. Καλό είναι στις πρώτες συναντήσεις οι ομάδες να συναντώνται ξεχωριστά, ώστε να δημιουργηθεί ένα ασφαλές περιβάλλον έκφρασης και να αποφευχθεί η πιθανή αμηχανία. Επιπλέον θέστε βασικούς κανόνες για τον σεβασμό των διαφορετικών απόψεων και την ισότιμη συμμετοχή όλων. Ταυτόχρονα, δημιουργήστε ένα κουτί προτάσεων όπου οι συμμετέχοντες θα μπορούν ανώνυμα να βάλουν μέσα σκέψεις, ιδέες και προβληματισμούς. Μπορείτε να διατηρήσετε το κουτί στον χώρο του οργανισμού, ώστε να παραμένει ανοιχτό ένα κανάλι επικοινωνίας και για μελλοντικές δράσεις με την κοινότητα.

Επικοινωνία, σύνδεση, συνεργασία

Υιοθετήστε πολλαπλούς τρόπους επικοινωνίας και διάχυσης:

Tip: Κάθε πλατφόρμα διαθέτει τη δική της ψηφιακή κοινότητα, συνεπώς προσεγγίζετε την κοινότητα στην οποία επιθυμείτε να απευθυνθείτε. Όσο πιο κοντά στη γλώσσα της βρίσκεται η επικοινωνία σας, τόσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των ατόμων τα οποία θα φτάσετε.

Αξιοποιήστε όλους τους δυνατούς τρόπους επικοινωνίας και τα κανάλια διάχυσης που διαθέτετε καθώς κάθε κοινότητα, αλλά και κάθε άτομο, μπορεί να έχει διαφορετικούς επιθυμητούς τρόπους επικοινωνίας. Επιπλέον συμπεριλάβετε όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ποικιλία στις μορφές της πληροφορίας όπως κείμενο, εικόνα, ήχο και βίντεο. Μην ξεχάσετε να λάβετε υπόψη πληροφορίες σχετικά με την επικοινωνία και τη διάχυση από τα ίδια τα μέλη της κοινότητας. Οι τρόποι αυτοί μπορεί να συμπεριλαμβάνουν ενημερωτικά newsletter, ιστοσελίδες, μέσα κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Instagram, LinkedIn, κλπ), προσωπικα emails, κοινοποιήσεις από φορείς της εκάστοτε κοινότητας, περιοδικά (ηλεκτρονικά και έντυπα).

Προτεινόμενο εργαλείο:
Ημερολόγιο επικοινωνίας. Ξεκινήστε καταγράφοντας όλους τους πιθανούς αποδέκτες της επικοινωνίας σας μαζί με τους επιθυμητούς τρόπους επικοινωνίας τους. Με τα στοιχεία αυτά σαν οδηγό, δημιουργήστε ένα ημερολόγιο όπου θα αναγράφετε καθαρά πότε, με ποιον τρόπο και με τι περιεχόμενο θα πραγματοποιείται κάθε επικοινωνία. Ανανεώνετε τακτικά το ημερολόγιο, λαμβάνοντας υπόψη την ανατροφοδότηση των αποδεκτών και αξιολογώντας την αποτελεσματικότητα κάθε καναλιού, ώστε να προσαρμόζετε ανάλογα τη στρατηγική σας και να διασφαλίζετε ότι η πληροφορία φτάνει σε όσο το δυνατόν περισσότερους αποδέκτες με τρόπο προσιτό, κατανοητό και ουσιαστικό.

Επικοινωνία, σύνδεση, συνεργασία

Άμεση και προσωπική επικοινωνία:

Tip: Όσο περισσότερες πληροφορίες παρέχετε με θετική στάση προς την κοινότητα, τόσο καλύτερη επαφή επιτυγχάνετε με αυτήν.

Μη βασίζεστε αποκλειστικά σε γενικές ανακοινώσεις. Η προσωπική επικοινωνία με επωνύμα στοιχεία και οι εξατομικευμένες προσκλήσεις μπορούν να δημιουργήσουν μεγαλύτερη οικειότητα και εμπιστοσύνη. Δώστε στα άτομα τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν απευθείας μαζί σας, ενθαρρύνετέ τα να προωθήσουν το εργο σας σε κατάλληλα άτομα και να θέσουν ελεύθερα τις ερωτήσεις ή τις απορίες τους με την δυνατοτητα να επικοινωνήσουν μαζί σας με οποιοδήποτε τροπο που επιθυμουν, δηλαδη με μήνυμα, βιντεοκλήση, τηλεφωνικα ή από κόντα, δίνοντας την προσβαση σε στοιχεία επικοινωνιας οπως τηλεφωνο, email, ιστοσελιδα, τα προφίλ από τα κοινωνικά μέσα δικτύωσης.

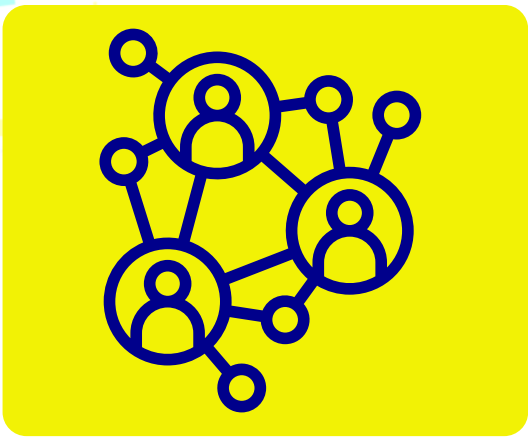
Προτεινόμενο εργαλείο:
Κάρτα επικοινωνίας. Δημιουργήστε μία κάρτα επικοινωνίας για κάθε μέλος της ομάδας που λαμβάνει μέρος στο έργο σας σε έντυπη αλλά και σε ψηφιακή μορφή. Εκεί αναγράψτε με σαφήνεια βασικά στοιχεία όπως το ονοματεπώνυμο, η θέση ή το αντικείμενο εργασίας, τηλέφωνο, e-mail και όποιο άλλο στοιχείο θεωρείται πως μπορεί να φανεί χρήσιμο στην άμεση επικοινωνία. Χρησιμοποιήστε φιλική και άμεση γλώσσα, ενθαρρύνοντας τα μέλη της κοινότητας να επικοινωνούν μαζί σας για ερωτήσεις, απορίες, ιδέες και προτάσεις. Διανείμετε την κάρτα μέσα από τις δράσεις, τις εκδηλώσεις, τα ενημερωτικά μηνύματα και τα ψηφιακά σας κανάλια, φροντίζοντας να είναι εύκολα προσβάσιμη και τα στοιχεία της να παραμένουν ενημερωμένα.

Επικοινωνία, σύνδεση, συνεργασία

Διασύνδεση με τους φορείς και δικτύωση:

Tip: Ξεκινήστε από τους φορείς που είναι πιο κοντά στη φύση του οργανισμού σας ή μοιράζονται κοινούς στόχους με εσάς. Αξιοποιήστε τις υπάρχουσες συνεργασίες και τις επαφές τους για να γνωρίσετε νέους ανθρώπους και ομάδες, διευρύνοντας σταδιακά το δίκτυό σας και δημιουργώντας ευκαιρίες για μελλοντικές συνέργειες και κοινές δράσεις.

Αναζητήστε και καταγράψτε φορείς, οργανώσεις, ομάδες και άλλους ενδιαφερόμενους που σχετίζονται με την κοινότητα που προσπαθείτε να προσεγγίσετε. Όλοι αυτοί θα αποτελέσουν πολύτιμη πηγή πόρων και πληροφοριών για τους τρόπους προσέγγισης και το περιεχόμενο των δράσεών σας και μπορούν να λειτουργήσουν ως σημείο πρόσβασης για την κοινότητα. Επιπλέον η επικοινωνία μαζί τους μπορεί να αποτελέσει την αρχή μιας σταθερής σχέσης και ενός δικτύου συνεργασίας. Έτσι ενθαρρύνεται και η συμμετοχή σε μελλοντικές δράσεις.

Προτεινόμενο εργαλείο:
Χάρτης δικτύωσης. Δημιουργήστε ένα κοινόχρηστο αρχείο για την ομάδα σας σε όποια μορφή σας εξυπηρετεί. Ξεκινήστε καταγράφοντας τους υπάρχοντες συνεργάτες σας και τους φορείς που δραστηριοποιούνται στον ίδιο τομέα. Έπειτα χρησιμοποιήστε το αρχείο αυτό για να προσθέτετε τις νέες επαφές που αποκτάτε αλλά και πιθανές επαφές που θα θέλατε να δημιουργήσετε. Γράψτε αναλυτικά τα στοιχεία κάθε επαφής καθώς και τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούσατε να συνεργαστείτε. Ενημερώνετε τακτικά το αρχείο, καταγράφοντας νέες επαφές, αποτελέσματα συνεργασιών και ευκαιρίες για κοινές δράσεις.

Καλλιέργεια σχέσεων εμπιστοσύνης

Εναρμονιστείτε με την κοινότητα:

Οι πληροφορίες αλλά και ο τρόπος που θα τις παρέχετε θα πρέπει να προσαρμόζονται στην κοινότητα που προσπαθείτε να προσεγγίσετε. Καμία πληροφορία δεν θα πρέπει να παραλείπεται ως δεδομένη ή αυτονόητη! Ακόμη και οι πληροφορίες που θεωρούνται αυτονόητες είναι σημαντικό να αναφέρονται και να επεξηγούνται ώστε να μην υπάρχουν περιθώρια παρανοήσεων. Αποφύγετε την περιττή ορολογία και τη σύνθετη γλώσσα καθώς μπορεί να επιφέρουν κόπωση και να αποθαρρύνουν τη συμμετοχή, ιδίως ατόμων που έχουν βιώσει συνεχόμενο αποκλεισμό στο παρελθόν. Η πληροφορία πρέπει να είναι σαφής, συγκεκριμένη και εύκολη στην κατανόηση, ώστε το κάθε άτομο να μπορεί να γνωρίζει τι πρόκειται να συναντήσει και πώς μπορεί να συμμετέχει.

Tip: Εάν δεν είστε σίγουροι για το αν οι πληροφορίες σας είναι σαφείς και κατανοητές αλλά και το αν έχετε παραλείψει κάτι σημαντικό ως δεδομένο, ζητήστε από μέλη της ίδιας της κοινότητας να ελέγξουν το περιεχόμενο και να σας δώσουν ανατροφοδότηση πριν από τη χρήση τους στις δράσεις σας.

Προτεινόμενο εργαλείο:

Λίστα ελέγχου συμπεριληπτικής γλώσσας. Δημιουργήστε μία λίστα ελέγχου που θα χρησιμοποιείτε σαν οδηγό για το περιεχόμενο που θα χρησιμοποιείτε στις δράσεις σας αλλά και στο υλικό επικοινωνίας. Η λίστα μπορεί να περιλαμβάνει ερωτήσεις όπως:

- Είναι το μήνυμα κατανοητό χωρίς προηγούμενη γνώση του θέματος;
- Εξηγούνται όλοι οι απαραίτητοι όροι;
- Περιγράφονται με σαφήνεια ο τόπος, ο χρόνος, οι προϋποθέσεις και τα βήματα συμμετοχής;
- Αποφεύγονται περίπλοκες διατυπώσεις και περιττή ορολογία;
- Είναι το περιεχόμενο διαθέσιμο σε ποικίλες μορφές;

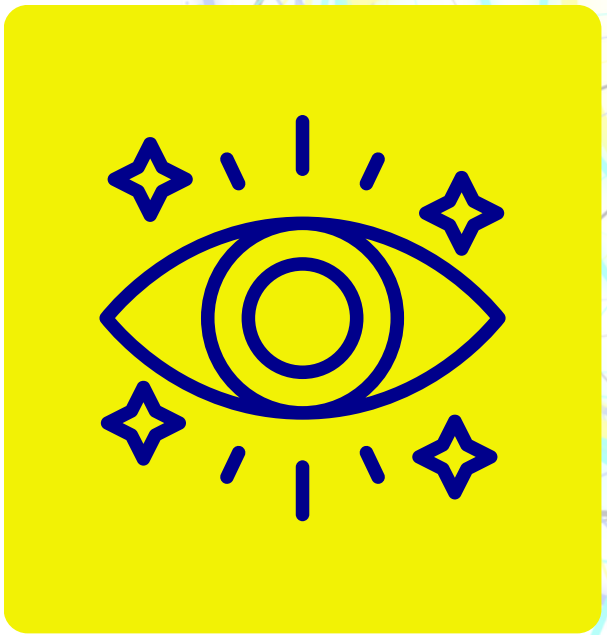
Χρησιμοποιείστε την ανατροφοδότηση από τους συμμετέχοντες του έργου για να διαμορφώσετε και στη συνέχεια να εμπλουτίσετε την λίστα σας προσθέτοντας νέα σημεία ελέγχου που ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις εμπειρίες της κοινότητας.

Καλλιέργεια σχέσεων εμπιστοσύνης

Τηρήστε διαφάνεια:

Να είστε σαφής και ξεκάθαροι τόσο για τον οργανισμό σας όσο και για τη φύση και τους στόχους των δράσεών σας και εάν αποτελούν μέρος κάποιου μεγαλύτερου προγράμματος. Παρέχετε όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τις δράσεις, τον χώρο, τη διαδικασία συμμετοχής και τους εκπροσώπους που το υλοποιούν. Παρουσιάστε επίσης το πλαίσιο και τον στόχο του έργου, ώστε οι συμμετέχοντες και οι επισκέπτες να γνωρίζουν ποιοι είστε, γιατί δημιουργήθηκαν οι δράσεις και τι επιδιώκετε. Επιπλέον, να είστε σαφείς για τη χρήση των προσωπικών δεδομένων και να ενημερώνετε τα άτομα με κατανοητό τρόπο για το ποια δεδομένα συλλέγετε, για ποιο σκοπό θα χρησιμοποιηθούν και πώς θα προστατευτούν. Σε περίπτωση που θέλετε να δημοσιοποιήσετε υλικό, φροντίστε να σεβαστείτε τα όρια των μελών της κοινότητας. Η διαφάνεια προς την κοινότητα αποτελεί μία σταθερή βάση για την ανάπτυξη μιας σχέσης εμπιστοσύνης.

Tip: Όσο περισσότερα γνωρίζουν οι συμμετέχοντες για το επαγγελματικό υπόβαθρό σας, τόσο μεγαλύτερη οικειότητα δημιουργείται στο περιβάλλον.

Προτεινόμενο εργαλείο:

Έγγραφο πληροφόρησης και διαφάνειας. Δημιουργήστε ένα σύντομο ενημερωτικό έγγραφο ή μια ενότητα στην ιστοσελίδα σας, όπου θα συγκεντρώνετε τις βασικές πληροφορίες για τον οργανισμό, το έργο και τις δράσεις σας. Συμπεριλάβετε τους στόχους, τους φορείς υλοποίησης και χρηματοδότησης, τις διαδικασίες συμμετοχής, καθώς και σαφείς πληροφορίες για τη συλλογή, τη χρήση και την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Εξηγήστε επίσης πώς θα χρησιμοποιείται τυχόν φωτογραφικό ή οπτικοακουστικό υλικό και εξασφαλίστε τις απαραίτητες άδειες ή συγκαταθέσεις, όπου απαιτούνται. Διατηρείτε το υλικό επικαιροποιημένο και διαθέσιμο σε προσβάσιμη μορφή, ώστε κάθε ενδιαφερόμενος να μπορεί εύκολα να ενημερωθεί και να γνωρίζει τι να περιμένει από τη συμμετοχή του.

Καλλιέργεια σχέσεων εμπιστοσύνης

Δώστε προσοχή στη συνέπεια:

Τηρήστε με συνέπεια τις μέρες και ώρες των δραστηριοτήτων σας καθώς και οποιεσδήποτε πληροφορίες και οδηγίες έχετε δώσει σχετικά με αυτές. Η αξιοπιστία σας θα αποτελέσει ένα από τα σημαντικότερα κριτήρια για την προσέγγιση μιας κοινότητας και την επιτυχή συμμετοχή της. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό όταν έρχεστε σε επαφή με κοινότητες που δέχονται αποκλεισμό ή/και διακρίσεις. Η ασυνέπεια απέναντι σε τέτοιες κοινότητες ενισχύει την αίσθηση υποτίμησης και ανισότητας, υπονομεύοντας την εμπιστοσύνη προς τον οργανισμό και την ομάδα σας και δυσχεραίνοντας τη δημιουργία μιας ουσιαστικής και ισότιμης σχέσης μαζί τους.

Tip: Η συνέπεια ενθαρρύνει τα μέλος της κοινότητας να εμπιστευτεί και να επισκέπτεται το οργανισμό. Η ασυνέπεια είναι ένα αίτιο που βρίσκεται συχνά πίσω από τον αποκλεισμό μιας κοινότητας.

Προτεινόμενο εργαλείο:
Σύστημα ενημέρωσης συμμετεχόντων. Δημιουργήστε ένα ενιαίο σύστημα που συνδυάζει τον προγραμματισμό των δράσεών σας με τα στοιχεία επικοινωνίας των συμμετεχόντων. Καταγράψτε για κάθε δράση την ημερομηνία, την ώρα, τον τόπο διεξαγωγής, καθώς και τα άτομα που έχουν δηλώσει συμμετοχή και τον προτιμώμενο τρόπο επικοινωνίας τους. Με αυτόν τον τρόπο, σε περίπτωση αλλαγής, αναβολής ή ακύρωσης μιας δράσης, θα μπορείτε να εντοπίζετε άμεσα ποια άτομα πρέπει να ενημερωθούν και να επικοινωνείτε μαζί τους έγκαιρα. Φροντίστε να επιβεβαιώνετε ότι η ενημέρωση έχει αποσταλεί και να διαχειρίζεστε τα στοιχεία επικοινωνίας με ασφάλεια, σεβόμενοι την ιδιωτικότητα των συμμετεχόντων.

Αξιολόγηση και διαχείριση προκλήσεων

Εντοπίστε τα πιθανά εμπόδια:

Tip: Αναζητήστε άτομα που έχουν ενεργό ρόλο στην κοινότητα και συμμετέχουν τακτικά στις δραστηριότητές της, καθώς είναι συνήθως πιο εύκολο να τα εντοπίσετε και να έρθετε σε επαφή μαζί τους.

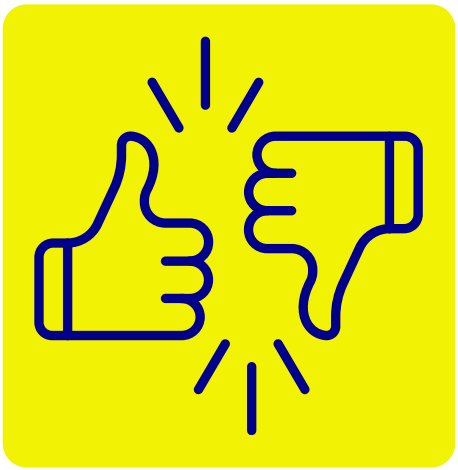
Σε κάθε νέα δράση είναι αναπόφευκτο να προκύψουν εμπόδια. Πριν από την υλοποίηση των δράσεών σας, προσπαθήστε να εντοπίσετε πιθανά εμπόδια που μπορεί να περιορίσουν τη συμμετοχή της κοινότητας, όπως πρακτικές δυσκολίες, ζητήματα προσβασιμότητας, γλωσσικοί ή πολιτισμικοί παράγοντες, έλλειψη ενημέρωσης ή προηγούμενες αρνητικές εμπειρίες με οργανισμούς και φορείς. Η προσπάθεια αυτή είναι σημαντικό να γίνεται σε συνδυασμό με μέλη της κοινότητας, καθώς οι ίδιοι οι άνθρωποι που ενδέχεται να αντιμετωπίσουν αυτά τα εμπόδια μπορούν να προσφέρουν πολύτιμες πληροφορίες για την αναγνώριση και την αντιμετώπισή τους. Παράλληλα, προβλέψτε εναλλακτικές λύσεις και προσαρμόστε έγκαιρα τον σχεδιασμό σας, όπου αυτό είναι απαραίτητο. Με αυτόν τον τρόπο, δεν περιορίζεστε στην αντιμετώπιση των εμποδίων όταν αυτά εμφανιστούν, αλλά δημιουργείτε εξαρχής τις προϋποθέσεις για μια πιο προσβάσιμη, συμπεριληπτική και αποτελεσματική δράση.

Προτεινόμενο εργαλείο:
Διαδρομή εμποδίων. Χαρτογραφήστε αναλυτικά τη διαδρομή κάθε δράσης, από την αρχική ενημέρωση και τη δήλωση συμμετοχής έως την πρόσβαση στον χώρο, τη συμμετοχή στις δραστηριότητες και την παροχή ανατροφοδότησης. Για κάθε στάδιο, αναζητήστε σχετικές πηγές, εμπειρίες φορέων και προσώπων που έχουν πραγματοποιήσει παρόμοια έργα ή έργα με την ίδια κοινότητα και φυσικά τη συνεισφορά των ίδιων των μελών της κοινότητας, ώστε να εντοπίσετε πιθανά εμπόδια, τα αίτια που τα προκαλούν αλλά και προτεινόμενες λύσεις για την αντιμετώπισή τους.

Αξιολόγηση και διαχείριση προκλήσεων

Κάντε συνεχή αξιολόγηση:

Tip: Χρησιμοποιήστε εφαρμογές όπως το Kahoot, το Mentimerter ή το Google forms. Θέστε συγκεκριμένες ερωτήσεις, σχεδιασμένες εκ των προτέρων, μέσω δια ζώσης συζήτησης για συλλογή ανατροφοδότησης.

Όση προσοχή και χρόνο και αν αφιερώσετε στην προετοιμασία των δράσεών σας, πάντα θα υπάρχουν στοιχεία που μπορούν να βελτιωθούν ή απρόβλεπτες καταστάσεις που θα χρειαστεί να αντιμετωπιστούν. Η συνεχής αξιολόγηση των δράσεών σας θα σας επιτρέψει να εντοπίζετε τι λειτουργεί αποτελεσματικά, ποια σημεία χρειάζονται βελτίωση και ποιες ανάγκες της κοινότητας δεν έχουν ακόμη καλυφθεί. Η αξιολόγηση δεν θα πρέπει να περιορίζεται μόνο στο τέλος μιας δράσης, αλλά να αποτελεί μια διαρκή διαδικασία που ξεκινά από τον σχεδιασμό και συνεχίζεται καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησής της. Αξιοποιήστε τις παρατηρήσεις, τις εμπειρίες και την ανατροφοδότηση τόσο του προσωπικού όσο και των μελών της κοινότητας, ώστε να προσαρμόζετε σταδιακά τις δράσεις σας στις πραγματικές ανάγκες και συνθήκες. Με αυτόν τον τρόπο, κάθε δράση μπορεί να λειτουργεί ως ευκαιρία μάθησης και να συμβάλλει στη βελτίωση των επόμενων, ενισχύοντας παράλληλα την αποτελεσματικότητα και τη βιωσιμότητα της συνολικής προσπάθειας προσέγγισης της κοινότητας.

Προτεινόμενο εργαλείο:
Πλάνο αξιολόγησης και βελτίωσης. Δημιουργήστε ένα κοινόχρηστο αρχείο ή έναν κοινό ψηφιακό χώρο, όπου θα συγκεντρώνετε τις παρατηρήσεις της ομάδας, την ανατροφοδότηση των συμμετεχόντων, τις δυσκολίες που προέκυψαν και τα στοιχεία που λειτούργησαν αποτελεσματικά σε κάθε δράση. Με αυτόν τον τρόπο, όλα τα μέλη της ομάδας θα έχουν πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες και θα μπορούν να συνεργάζονται για τον εντοπισμό πιθανών βελτιώσεων και τη διαμόρφωση συγκεκριμένων λύσεων. Για κάθε προτεινόμενη αλλαγή, καταγράψτε τα επόμενα βήματα, το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης και τον υπεύθυνο εφαρμογής της, ώστε να παρακολουθείτε την πρόοδο και να αξιοποιείτε τα συμπεράσματα για τη βελτίωση των επόμενων δράσεων.

Αξιολόγηση και διαχείριση προκλήσεων

Επιδείξτε υπομονή και επιμονή!

Tip: Συμπεριλάβετε στο σχεδιασμό σας την έννοια του «Crip time» (χρόνου της αναπηρίας), δηλαδή μιας προσαρμογής στον χρόνο που δεν είναι γραμμική, αλλά ευέλικτη και αντανακλά τη διαφορετική βίωση του χρόνου από κάθε άτομο.

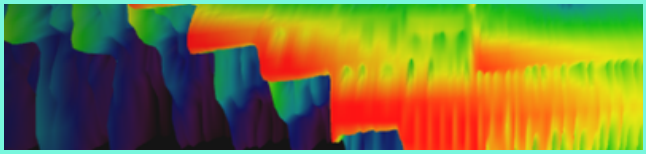
Η προσέγγιση μιας νέας κοινότητας είναι κάτι που απαιτεί χρόνο και προσπάθεια. Η πιθανότητα η συμμετοχή στις πρώτες σας δράσεις να είναι πολύ μικρή ή και μηδενική είναι ένα συχνό φαινόμενο, ειδικά όταν εμπλέκονται κοινότητες που έχουν δεχτεί έντονο αποκλεισμό και διακρίσεις στο παρελθόν. Πολλές κοινότητες δεν έχουν συνηθίσει να βλέπουν πολιτιστικούς οργανισμούς να μην τις αποκλείουν· όχι μόνο αυτό, αλλά συχνά δεν έχει γίνει η κατάλληλη επικοινωνία εκ των προτέρων, με αποτέλεσμα ο χώρος και οι δραστηριότητες να μην είναι τελικά πραγματικά προσβάσιμα και συμπεριληπτικά για τις κοινότητες, κάτι που προκαλεί απογοήτευση. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οργανισμοί και δραστηριότητες να αντιμετωπίζονται με επιφύλαξη. Αυτό δεν θα πρέπει να σας αποθαρρύνει. Δώστε χρόνο στα μέλη της κοινότητας να γνωρίσουν τον οργανισμό και τις προθέσεις σας, να εξοικειωθούν με τον χώρο και τις δράσεις σας και να αισθανθούν ότι η συμμετοχή τους είναι πραγματικά επιθυμητή και ασφαλής. Η επιμονή στις προσπάθειές σας, σε συνδυασμό με τη διάθεση να ακούτε, να προσαρμόζεστε και να μαθαίνετε από την εμπειρία σας, θα δημιουργήσει σταδιακά τις προϋποθέσεις για μεγαλύτερη συμμετοχή και μια σταθερή, αμοιβαία σχέση συνεργασίας.

Προτεινόμενο εργαλείο:
Πλαίσιο σταδιακής συμμετοχής. Αποτυπώστε τα πιθανά στάδια μέσα από τα οποία τα μέλη της κοινότητας μπορούν να έρθουν σε επαφή με τον οργανισμό, το έργο και τις δράσεις σας. Ενδεικτικά, τα στάδια αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν την αρχική επικοινωνία, τη γνωριμία με τον οργανισμό, τη γνωριμία με το έργο και τους στόχους του, τη συμμετοχή στις δραστηριότητες και την ανατροφοδότηση και την προσωπική επικοινωνία. Χρησιμοποιήστε τα ως έναν ευέλικτο οδηγό και όχι ως μια γραμμική πορεία. Κάθε άτομο μπορεί να χρειάζεται διαφορετικό χρόνο για να εξοικειωθεί με τον οργανισμό, να επιλέγει διαφορετικούς τρόπους συμμετοχής ή να επιθυμεί να παραμείνει σε ένα στάδιο για όσο διάστημα αισθάνεται άνετα.

Σχετικά με την Κοινότητα των Κωφών

Αυτός ο **οδηγός** ξεκίνησε με αφορμή την προσέγγιση της Κοινότητας των Κωφών, την επιθυμία να γνωρίσουμε την κουλτούρα της και να αποβάλουμε στερεότυπα σχετικά με αυτή. Παρακάτω θα βρείτε πηγές και ένα γλωσσάρι βασικών όρων, για να ανακαλύψετε κι εσείς τον πλούτο και την ομορφιά της κουλτούρας της!

Εφαρμογή για Κυματομορφή : **Spectrogram**

Εφαρμογή για να ανακαλύψεις τις Νοηματικές Γλώσσες: **Spread the Sign**

The enchanting music of sign language

Ενημερωσή για την Κωφότητα

Deaf President Now!

Through Deaf Eyes

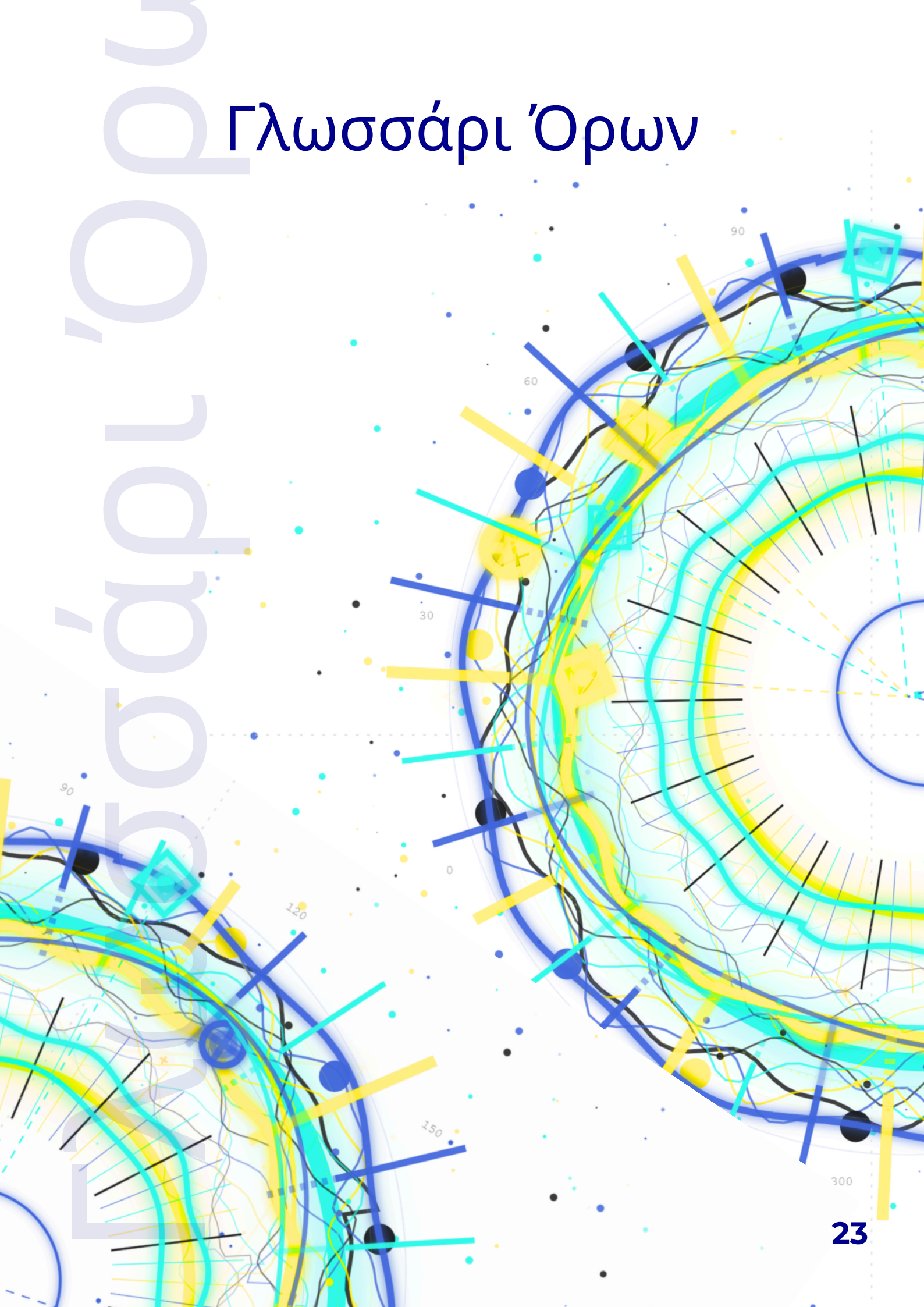
Deaf Identity | Episode One of "Deaf And..."

European Union of the Deaf

European Union of the Deaf Youth

Γλωσσάρι Όρων

Γλωσσάρι Όρων

- **Προσβασιμότητα:**

Η δημιουργία συνθηκών, χώρων, υπηρεσιών, εμπειριών και εργαλείων που επιτρέπουν στα άτομα να συμμετέχουν και να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες, δραστηριότητες και ευκαιρίες με διαφορετικούς τρόπους προσεγγίσης.

- **Συμπερίληψη:**

Η ενεργή συμμετοχή ατόμων με ποικιλόμορφες ταυτότητες στη δημιουργία και τη λήψη αποφάσεων, με αναγνώριση και σεβασμό στις διαφορετικές εμπειρίες και τρόπους επικοινωνίας. Δεν αφορά μόνο την παρουσία κάποιου σε έναν χώρο, αλλά και τη δυνατότητα να συμμετέχει ουσιαστικά και να συνδιαμορφώνει την εμπειρία.

- **Συν-σχεδιασμός (Co-design):**

Μια διαδικασία κατά την οποία τα άτομα που θα συμμετέχουν ή θα επηρεαστούν από ένα έργο συμμετέχουν ενεργά στον σχεδιασμό του. Η γνώση και η εμπειρία της κοινότητας αποτελούν μέρος της ίδιας της δημιουργικής διαδικασίας.

- **Δημιουργική Προσβασιμότητα:**

Μια δημιουργική διαδικασία που ενσωματώνει από την αρχή διαφορετικούς τρόπους αντίληψης, επικοινωνίας και συμμετοχής, αντί να αντιμετωπίζει την προσβασιμότητα ως προσθήκη στο τέλος της διαδικασίας.

- **Αλυσίδα προσβασιμότητας**

Μια σειρά από συνδεδεμένα στάδια προσβασιμότητας ώστε το άτομο να μπορέσει να φτασει στην υπηρεσία ή στη πολιτιστική εμπειρία.

Γλωσσάρι Όρων για την Κωφοτήτα

- **Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ):**

Η κινητική γλώσσα της Ελληνικής Κοινότητας των Νοηματιστών. Είναι μια πλήρης και αυτοτελής γλώσσα, με τη δική της γραμματική, σύνταξη και γλωσσική δομή, που βασίζεται στην οπτικο-χωρική έκφραση. Η ΕΝΓ δεν είναι μια παγκόσμια γλώσσα.

- **Κ/κωφός/ή/ό:**

Ο όρος «Κωφός» με κεφαλαίο Κ χρησιμοποιείται για να αναφερθεί σε άτομα που αυτοπροσδιορίζονται ως μέλη της Κοινότητας των Κωφών και συνδέονται με τη γλώσσα και τον πολιτισμό της Κοινότητας. Ο όρος αφορά επομένως όχι μόνο την ακοή, αλλά και μια γλωσσική και πολιτισμική ταυτότητα. Με πεζό «κ» χρησιμοποιείται συνήθως για να περιγράψει την απώλεια ή απουσία ακοής ή μειωμένη ακοή σε διαφορετικό βαθμό ως χαρακτηριστικό. Η εμπειρία και οι τρόποι επικοινωνίας των κωφών ατόμων ποικίλλουν σημαντικά και μπορεί να περιλαμβάνουν τη χρήση προφορικού λόγου. Συνεπώς η γραφή με πεζό «κ» δεν δηλώνει απαραίτητα ταύτιση με την Κοινότητα ή τον πολιτισμό των Κωφών.

- **Βαρήκοος/η/ο:**

Άτομο με μειωμένη ακοή σε διαφορετικό βαθμό. Η εμπειρία και οι τρόποι επικοινωνίας των βαρήκοων ατόμων ποικίλλουν σημαντικά και μπορεί να περιλαμβάνουν τη χρήση προφορικού λόγου, ακουστικών ή κοχλιακών εμφυτευμάτων, υποτίτλων, Νοηματικής Γλώσσας ή συνδυασμού αυτών.

- **Τυφλοκωφός/ή/ό:**

Άτομο που έχει ταυτόχρονα απώλεια όρασης και απώλεια ακοής σε διαφορετικό βαθμό. Η τυφλοκωφότητα έχει διαφορετική πρόσβαση στην επικοινωνία, την ενημέρωση, την εκπαίδευση και την πολιτιστική ζωή. Για την επικοινωνία μπορεί να χρησιμοποιούνται διαφορετικοί τρόποι, όπως η απτική νοηματική γλώσσα, η χειρογραφία στην παλάμη, η γραφή Braille, η ομιλία ή άλλες εξατομικευμένες μορφές επικοινωνίας, ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε ατόμου.

- **Κωφοτυφλός/ή/ό:**

Άτομο που έχει ταυτόχρονα απώλεια όρασης και απώλεια ακοής σε διαφορετικό βαθμό και ανηκει στη Κοινότητα των Κωφών.

- **Κοινότητα των Κωφών:**

Μια γλωσσική και πολιτισμική κοινότητα ατόμων που συνδέονται, μεταξύ άλλων, μέσα από τη Νοηματική Γλώσσα, κοινές εμπειρίες και πολιτισμικές αναφορές.